

Реферат о завршеној докторској дисертацији

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији:

Александра Б. Јевтовић рођена је 07.12.1985. год. у Приштини. У периоду од 1992. до 1999. год. основну школу је похађала у родном граду, а последњи разред завршила је у Подгорици, у којој је потом завршила и гимназију. Основне студије на Архитектонском факултету Универзитета у Београду уписала је 2004. а завршила 2007. год., чиме је стекла звање инжењер архитектуре. Исте године уписала је и Мастер академске студије на истом факултету, које је завршила 2009. год. са просечном оценом 9.67, чиме је стекла звање дипломирани инжењер архитектуре (мастер) – усмерење архитектура. Мастер тезу „Туристичко–гоститељски објекат на Дунаву“ одбранила је оценом 10 (десет), код ментора проф. Слободана Миће Рајовића. Даље школовање наставила је школске 2010/2011. године, када је уписала докторске студије на Филозофском факултету Универзитета у Београду, на Одељењу за историју уметности, код ментора проф. др Александра Кадијевића.

Фебруара 2010. год. учествовала је на трећем Интернационалном научно–стручном скупу „Грађевинарство – наука и пракса“ у организацији Грађевинског факултета Универзитета Црне Горе на Жабљаку, а априла 2011. год. на међународном симпозијуму „Простори памћења: архитектура, баштина, уметност“ у организацији Филозофског факултета Универзитета у Београду и Музеја примењене уметности у Београду.

Током 2010–2011. год. била је запослена у пројектном бироу „Србијапројект“ као пројектант–сарадник. У оквиру тимског рада у овом бироу учествовала је при изради бројних пројеката санације и адаптације објеката на територији Србије и Републике Српске, као и при изради неколико главних архитектонско–грађевинских пројеката и конкурсних решења. Учествовала је у изради пројеката на конкурс за 5 вртића, комбинована дечија установа 11, ГО Нови Београд, Блок 61, ул. Војвођанска бб, Бежанијска коса у Београду као и на конкурс за идејно решење пословне зграде „Хидроелектране на Дрини“ (2010). Међу реализованим пројектима на којима је у овом периоду учествовала издвајају се пројекат

адаптације погона за хемијску обраду вате „Нива“ у Жабљу код Новог Сада, ентеријерско решење пословнице „Телекома“ у СЦ Ушће у Београду, ентеријерско решење експозитуре „Комерцијалне банке“ у Нишу у ул. Николе Пашића бр. 41, пројекат адаптације дечијег вртића „Долорес“ у Раковици у Београду (2010), пројекат породичне куће у Бањалуци и пројекат Задружног дома у Малој Крупској Рујишки у Републици Српској. Самостално је израдила пројекат санације и доградње породичне куће у Врднику за приватног инвеститора (2011), који је реализован.

Године 2012. писала је за „Build“ магазин о грађевинству, постала сарадник интернет магазина за уметност и културу „P.U.L.S.E.“ и запослила се на „Високој пословној школи струковних студија – Блаце“ као сарадник у настави. Од 2013. год. запослена је при истој институцији са звањем асистент за предмет Историја уметности, на смеру Туризам. Учествовала је на изложби „Прецртана стварност“, која је настала као резултат пројекта на којем су заједничким снагама сарађивали Abnormal Advertising Agency, фотограф Немања Мараш и Александра Јевтовић као илустратор. Изложба је одржана јануара 2013. године у Новој галерији на Андрићевом венцу у Београду. Са архитектонским скицама учествовала је на међународној изложби „Архитектура на маргинама“ у Дому омладине Београда априла 2014. Изложба је након београдске премијере презентована у овире дана архитектуре у Нишу, а након тога и у Бањалуци у просторијама Архитектонског факултета и у Банским дворима. 2018. год. ангажована је на изради енциклопедијских јединица из области архитектуре за „Српску енциклопедију“, посвећену културно–историјској баштини српског народа у чијој изради учествују САНУ и Матица српска. Као студент основних, мастер и докторских студија, учествовала је на више стручних радионица.

Објавила је неколико запажених истраживачких радова, међу којима се истиче коауторска монографија о архитекти Слободану Рајовићу, затим два саопштења са међународних научних симпозијума штампана у целини и прилоге у часописима „Бизинфо“ и „Buildmagazin“.

Докторска дисертација Александре Б. Јевтовић „Архитекта Александар Ђокић" је систематизована на 562 стране текста, употпуњеног илустрацијама. У потпуности је приређена према важећим академским прописима.

2. Предмет и циљ дисертације:

На основу садржаја приређене дисертације, може се закључити да је посвећена оригиналној теми, која је студиозно и исцрпно представљена. Отуд је и значајна за развој науке, њену примену, односно развој научне мисли уопште. Приказујући живот и део истакнутог српског архитекте Александра Ђокића (1936-2002), ауторка успешно заокружује претходна историографска тумачења, међу којима се издваја монографија др Зорана Маневића из 1995.године. Ослањајући се на доприносе генерација хроничара и историографа који су деценијама пратили Ђокићев рад, успоставља конзистентан фактографско-аналитички наратив. Попуњавајући празнине у досадашњим тумачењима, обиљем нових података, атрибуција, датовања и компарација, употпуњује расположива сазнања. Тиме је и испунила примаран истраживачки циљ - да у монографски заокруженој форми представи Ђокићев комплексан и територијално разуђен градитељски опус, посматрајући га у ширем стручном контексту.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању:

Садржај рада потврђује да су ауторкине првобитне хипотезе научно потврђене. Доказано је да је Ђокић остварио респектабилан и опсежан градитељски опус, по многим одликама препознатљив у новијој српској архитектури. Потврђена је и хипотеза о његовој стваралачкој свестраности, будући да се афирмисао као експерт за различите стручне области – пројектовање стамбених и пословних зграда, туристичких и споменичких објеката, простора забаве и културе, али и као урбанист, хроничар и члан стручних удружења, активан и ван граница Југославије. Успешно је потврђена и хипотеза о романтичарском концептуалном карактеру већине његових знаменитих грађевина, који је након позномодерних експресивних

решења кулминирао у последњој, постмодернистичкој стваралачкој фази. Теза о Ђокићевој издвојеној позицији у домаћем градитељству, такође је подржана и доказана, као и чињеница да је, због инсистирања на ауторским истраживањима, остао без генерације следбеника. Такође је потврђен и значај Ђокићевих залагања за афирмацију српске архитектонске струке у југословенским, европским и светским оквирима.

4. Кратак опис садржаја дисертације:

Дисертација је функционално одељена на више тематских поглавља. Након инструктивног „Увода“, следе поглавља „Извори и историографија“ и „Биографија архитекте Ђокића“. Потом следе тежишна монографска поглавља - „Анализа архитектонског окружења“ и централно, најобимније „Живот и стваралаштво архитекте Александра Ђокића“ (одељено на више тематских подпоглавља). На крају је изнет „Закључак“, употпуњен прегледом коришћених извора и литературе. Цртежи и фотографије (419), усађени у расправна поглавља, функционално поткрепљују текстуално излагање. Њихови називи и порекло су правилно наведени.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације:

Унутар исцрпног монографског наратива, ауторка успоставља конзистентну интерпретацију Ђокићевог опуса, развијаног током дуготрајне архитектонске каријере. Правилно је периодизује и стилистички карактеризује, равномерно приказујући појединачна остварења. Због обиља реализација, већу пажњу поклања Ђокићевим изведеним него неоствареним пројектима, сведеније приказаним. У многим сегментима баца ново светло на познате елементе Ђокићеве архитектонске естетике и стваралачке биографије. Потпуније осветљава свет његових уметничких инспирација, као и однос према минулим и симултаним појавама у свету градитељства. Знатно продубљује и анализу његове сарадње са знаменитим домаћим скулпторима у уобличавању меморијалних грађевина. У тематском, садржајном и расправно-аналитичком погледу, дисертација представља значајан

допринос историографији новије српске архитектуре и академској настави, а посебно бољем разумевању Ђокићеве стваралачке улоге.

Услед обиља сакупљене грађе и обимног корпуса доступних стручних реакција на Ђокићеве подухвате, није било нимало лако склопити методолошки компактан и доречен историографски наратив. Упркос одсуства знатније историјске дистанце од последњих Ђокићевих дела, утисци о његовој раној и зрелој уметничкој фази су се увелико слегли и историографски продубили. Отуд је пријављену дисертацију ауторка припремила темељито и садржајно, заснивајући је на анализи објеката на терену, као и вишегодишњем истраживању докумената из Ђокићеве личне заоставштине, архивских, музејских и конзерваторских фондова. Изабрани опус представила је систематично, стављајући нагласак на различите градитељске теме и концептуалне стратегије. Сагледавање Ђокићевог дела после овог рада више неће бити исто - већ знатно потпуније и објективније, захваљујући методолошкој конзистентности у изношењу дескрипција и закључака.

6. Закључак:

Дисертација кандидаткиње Александре Б. Јевтовић је урађена у свему према одобреној пријави. У целини представља оригинално и самостално научно дело. Исцрпна и разложно компонована, кроз слојевито структурирана поглавља, детаљно осветљава Ђокићев градитељски допринос. У многим сегментима разрешава нерасветљена истраживачка питања, успоставља оригиналне компарације и класификације. Вишеструко утемељена, подстаћи ће нова, као и ужим темама и проблемима усмерена тумачења његовог дела. Пошто задовољава све потребне академске и историографске критеријуме, сматрамо да су се стекли услови за њену јавну одбрану.

Потписи чланова комисије:

др Александар Кадијевић, редовни професор Одељења за историју уметности,
Филозофски факултет, Универзитет у Београду, ментор

др Игор Марић, научни саветник, Институт за архитектуру и урбанизам Србије

др Александар Игњатовић, ванредни професор,
Архитектонски факултет, Универзитет у Београду

др Милан Попадић, ванредни професор Одељења за историју уметности,
Филозофски факултет, Универзитет у Београду

др Владана Путник Прица, научни сарадник, Одељење за историју уметности,
Филозофски факултет, Универзитет у Београду

у Београду 11.1.2019